

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatelj (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Slovenci! Prihitite v nedeljo, 17. septembra t. l. v celjski „Narodni dom“ na slavnost „Kluba naprednih slov. akademikov v Celju“.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Dvajseto stoletje je rodilo posebno krepko gibanje med slovenskim dijaštvom. Stare dijaške struje so se cepile in dobivale vedno ostrejšje svoje nove oblike. Vstajala so se nova društva, razven starih struj se nastala radikalna in klerikalna.

Vse to gibanje, ki se je vršilo v velikih vsenčinskih mestih, je bil veren odsev življenja v slovenski domovini. Povsod gibanje in delo, ustanavljanje novih strank, zborovanja; vsakdo je hotel prehiteti svojega nasprotnika in najti kolikor mogoče dosti pristašev. Nasledki tega gibanja so bili za Slovence v celnem dobri: zbudili so mase iz spanja in brezbrzičnosti ter vstvarjale predvsem smisel organizacije med nami. Da je v tem času nastopala posebno krepko povsod mladina, je samo po sebi umevno. Akademiki so si postavili pa še tudi drug cilj: dati narodu dobrih in lepih knjig in ga s tem duševno dvigniti. Na ta način so nastala akademična ferijalna društva in eno takih društev je tudi »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju«.

Leta 1907. se je ustanovil v Celju »odsek celjskih akademikov«, ki je, kot pravi v svojem prvem oklicu, si postavil nalogo, nabirati knjige in denarne prispevke za ljudske knjižnice na Koroškem in Spodnjem Štajerskem. 160 oklicev se je takrat razposlalo in že čez nekaj dni je bilo nabranih čez 100 knjig in 70 kron v denarju. Ta uspeh je rodil pri vseh tedanjih članih odseka prepričanje, da je treba celo stvar organizirati v kakem ferijalnem društvu.

Dne 30. grudnia l. 1907. se je sklenilo, ustanoviti ferijalno društvo »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju«.

Vložila so se pravila, ki jih je pa namestnija zavrnila; no v drugič so bili gospodje boljši in so vzeli za znanje ustanovitve imenovanega kluba.

Namen kluba je po § 2 društvenih pravil: »V ožjem smislu združevati celjske slovenske akademike ter pospeševati med njimi prijateljske odnose; širiti izobrazbo med vsemi slovenskimi sloji, dovesti jih do prave narodne zavesti ter jih družiti v plemenitem družabnem življenju, je klubov na-

men v širšem smislu. S tem programom je stopil pred javnost in ga je vestno izpolnjeval do danesnjega dne. Niti v začetku, in niti sedaj ni in ni bil klub velik po številu članov, velikansko pa je delo, ki ga je ta peščica mladih ljudi, navdušena za izpolnitev svojih načrtov, včasih opravila.

Začeli so se redni sestanki, nadaljevalo se je nabiranje in gojilo družabno življenje. Ravno takrat je bilo pereče v Celju vprašanje »Sokolskega doma«. Ker je bilo pred vsem treba denarja, priredil je klub znano slavnost dne 20. septembra 1908 v korist Sokolskemu domu v Celju. Vključ raznim nasilstvom in malemu obisku se je ista sijajno obnesla: par dni potem je izročil klubov blagajnik 1000 kron za Sokolski dom v Celju.

V istem letu še pa se je rodila ideja »Narodne zbirke«; nabiralo bi se naj po vsej Spodnji Štajerski v dobrodelne in narodne namene. Klub se je sicer trudil, da bi se uvedla enaka zbirka tudi v drugih slovenskih pokrajinah, vendar pa se je posrečilo to samo v Trstu. Ko bi bili drugod prav pojmovali veliko misel, imeli bi lahko sedaj po vsem Slovenskem enoten narodni praznik: narodni praznik na ta način, da bi se vsak Slovenec spomnil potreb našega naroda in prispeval za zbirko po svojih močeh.

Na Štajerskem je imela I. narodna zbirka popoln uspeh. Razposlale so se pole in nabralo se je čez 2000 K, ki so se razdelile v narodne namene. Ta lep uspeh je rodil sklep, da se taka narodna zbirka priredi na Štajerskem vsako leto dne 20. septembra.

Ker se je proti temu od različnih strani ruvalo in ker so celo nekateri zlobni ljudje trdili: »kako pridejo mladi ljudje do tega, da razdeljujejo tako velike vsote«, podvrget se je klub svojevoljno kontroli »Narodnega sveta v Celju«, pod katerega nadzorstvom se sedaj vsako leto nabrani denar razdeli. II. narodna zbirka leta 1909 je vrgla 1991 kron in III. leta 1910. 1640 kron. V treh letih je nabral torej klub veliki znesek 5631 kron in ga razdelil v narodne in dobrodelne namene. Povdarjati moramo tukaj, da je tudi štajersko občinstvo idejo dobro pojmovalo: povsod smo našli obilo požrtvovalnih rok, ki so se navdušeno poprijele ne posebno prijetnega dela. Da

nekateri ljudje proti zbirki rujejo, je znano; ravnotako dobro pa je znano, da ogromna večina štajerskih Slovencev odobrava to naše delo. Radi tega gredo klub in njegovi prijatelji z veseljem na delo za IV. narodno zbirko, ki naj nadkrili vse dosedanje.

V teh letih pa klub tudi na prosvetnem polju ni spal. Ustanovil je krasno knjižnico v predmestju celjskem, v Gaberjih, ustanovil knjižnico v pomemčnem Laškem trgu in ravnokar pred 14 dnevi otvoril v važnem železniškem križišču Zidanem mostu svojo tretjo krasno knjižnico. Povsod je ljudstvo seglo kaj rado po knjigah; da bode dobro čtivo rodilo tudi dober sad, o tem ni dvoma. Upamo, da bomo klubu v kratkem lahko čestitali k ustanovitvi četrte ljudske knjižnice. Tudi za svoje člane je klub dobro skrbel. Ima svojo krasno klubovo knjižnico v svojih prostorih, ima naročene vse slovenske revije, prireja predavanja in skupne izlete v naše krasne pokrajine.

Ena stvar pa je, ki razlikuje klub od drugih društev in ki spaja vse klubaše v trdno vez in to je kolegijalnost in prijateljstvo. To so vzroki, da lahko tako malo ljudi opravi tako mnogo dela.

Letošnjo zimo je priredil klub brezplačen tečaj za slovenski tesnopis, ki ga je obiskovalo 35 ljudi.

Kaj vse je storil klub za Ciril-Methodovo družbo, bo znano le tistemu, ki je živel med nami.

To je v kratkem življenje kluba do danes: iz krepkega malega drevesa se je razvil v košato drevo, ki ima razpredene svoje korenine skoro po vsem Slovenskem. Ni ga skoro vprašanja, v katero bi klub ne posegel. Kar pa so klubovi člani napravili za narodno stvar po Spodnjem Štajerskem, to se odteguje širši javnosti. Arhiv kluba pa hrani za svoje člane marsikako dragoceno priznanje. Klubova pot je jasno začrtana: nebroj načrtov in dela ga čaka v bodočnosti. In tega dela se bo lotila peščica ljudi in s pomočjo rojakov, ki so dobre volje, tudi vsaj deloma dovršila.

Tistim pa, ki rujejo proti klubu, kličemo: priđite raje in pomagajte nam pri našem delu, ki gre jasnim ciljem nasproti!

Dr. Milko Hrašovec.

LISTEK.

Fedor Gradišnik:

Tempi passati.

Se danes se vidim: rajsko veselje na obrazu, srečo in zadovoljnost v očeh, pa sladko, še nikdar tako sladko cigareto v ustih — tak sem korakal tisti popoldan s svojim prijateljem Vanejem (takrat je bil še Vanček) Radejem po prašni cesti slavnega Brega ... Silno dolga se nama je videla tistikrat pot čez Kapucinski most in nehote so se srečale najine oči, ko sva storila prvi korak na blažena breška tla.

»Hvala Bogu!« sva vzkliknila oba naenkrat in koj nato sva zavihtela klobuke in na ves glas zavriskala!

Kako pa tudi ne! — Danes sva postala gospoda, prava pravcata gospoda: napravila sva prvo skušnjo v svojem življenju, skušnjo za srednjo šolo, gimnazijo ...

»Moško se drži, Vanček«, sem rekel prijatelju, »pa cigareto si prižgi, da naju bodo videli in spoznali!«

In korakala sva dalje, srečavala različne ljudi, a nikdo nama ni bil dovolj visok gospod, za nikogar nisva imela pogleda, kajti le midva sva bila danes nekaj, vse drugo nič.

V silni samozavesti sva jo primahala pred domačo hišo. Urezala sva jo naravnost v gostilniško sobo, udarila ob mizo in tisti trenutek so bili že vsi naši ljudje okoli naju. Moja mati in moje sestre in moja brata, Vančkovi stariši in bratje — vsi so stali v sobi in nobeden ni izpregovoril besede ... Gledali so naju in molčali ...

Tedaj pa je Vane izpregovoril:

»Napravila sva!«

Kakor bi trenil, se je izpremenil položaj ... Začeli so naju objemati, izpraševanja ni bilo niti konca, niti kraja, veselje je vladalo v tisti sobi, kakor še nikoli, midva pa nisva videla družega kot liter vina na mizi, ki nama je bil obljubljen za slučaj ugodnega uspeha ...

Sedeli smo potem še dolgo v domačem krogu, radovali smo se krasnega uspeha našnega prvega velikega dneva in delali smo načrte za bodočnost, tako velike in krasne, tako visoke in jasne, kakor je visoko in jasno pomladno nebo. In midva nisva pomislila na to, da se tudi pomladno nebo lahko zastre s črnimi oblaki, da tudi spomladi lahko treska, da tudi spomladi lahko razsaja vihar ...

Kdo bi bil mislil takrat na kaj takega, ko so bila vendar srca polna sreče in rajske zadovoljnosti!

Postala sva gimnazijca.

Bila sva živa, preživa za svoja leta. Najin razrednik si je tolmačil temperament mladega človeka popolnoma napačno: videl je v mladostni vihravosti otroka preračunjeno hudobnost in rabil je proti nama popolnoma napačna pedagogična sredstva ... To sva uvidela že takrat ... Če nisem znal latinskih vokablov, sem bil zmerjan, pretilo se mi je z vsemi mogočimi kaznimi, bil sem vse drugo, le človek ne, moral sem med zasmehovanjem součencev klečati pred tablo in za pečjo — vse to pa je utrdilo v meni neko trmo in jezo, ki se je pozneje nikdar nisem mogel iznebiti ...

Z Vančkom sva si bila najintimnejša prijatelja, le v enem si nisva bila edina: jaz sem bil že tistikrat

silno liberalen, on pa je gorel za duhovne. Temu je bila kriva vzgoja ... Kolikrat sva se prepirala o tej točki! A Vanček je bil trdovraten in le težko sem ga pripravil do tega, da je začel prebirati »Slov. Narod«. Jaz sem bil že takrat kakor obseden na čitanje knjig in časopisov, prebrskal sem že vso očetovo knjižnico in poznal sem že precej slovensko literaturo! Pripovedoval sem prijatelju o reformaciji in o Trubarju, o Prešernu, Jurčiču in Tavčarju — začel se je zanimati za te stvari in v drugi šoli je bil že popolnoma mojih misli ...

Tedaj je tudi bilo, ko sem se seznanil z višlegimnazijcem R. in to prijateljstvo je uplivalo name z uprav čudovito močjo. R. je bil jako izobražen fant, imel je veliko knjižnico, ki mi je bila na razpolago. Začel sem hlastno čitati in potem sem debatiral z njim o tem, kar sem prečital, informiral sem se o pisatelju in o ideji dela in pri tem sem prišel do popolnoma nove misli.

Zakaj ne bi se nas zbralo več skupaj: čitali bi razne knjige, vsak drugo, sestajali bi se potem enkrat ali večkrat na teden, pogovarjali bi se o tem, kaj smo brali in tako bi počasi nastala družba dijakov, s katerimi bi se dalo govoriti kaj pametnega, nastali bi ljudje, ki bi imeli smisla tudi za kaj družega, ravno tako koristnega kot so šolske knjige ...

In res! — Povabil sem par svojih najboljših prijateljev in ustanovilo se je društvo, ki se je bavilo s tem, da je prirejalo skupne sestanke, na katerih so člani predavali o prečitanih delih najrazličnejših pisateljev.

To je bilo v drugi šoli!

Razumljivo je, da dvanajstleten otrok nikakor ni dovolj razvit za tako delo, a dobra volja je bila

Štajerskim abiturijentom in štajerskim akademikom!

Stojte neposredno pred vpisom na visoke šole, ne samo Vi, ki se podate že v drugič v tujino, ampak tudi Vi, ki letos prvič stopite v svobodno življenje. V katero stroko da se boste vpisali, to je vsakemu od Vas sigurno že dobro premislilo, o tem si je vsak na čistem. Priporočamo Vam pa vendar še v zadnjem trenutku, kam se naj obrnete. Predvsem pogledajte našo domovino, ki leži sicer v izredno ugodni legi, pa vendar ima vse te ugodnosti v rokah tujcev. Pogledajte na začetek naše industrije in veletrgovine, na naša podjetja, in sami lahko vidite, koliko zlata je še na tem polju nevzdigljenega pri nas. Pogledajte si naše urade in spoznate lahko, kako povsod primanjkuje naših ljudi, pri sodiščih, pri železnici, pošti, financ, v politični službi, davkarji. Pojdite po slovenski deželi in prepričajte se, kako primanjkuje povsod zdravnikov in živinozdravnikov! In končno se prepričajte sami, koliko tujcev še uči po naših učnih zavodih na Slovenskem! Kako malo je slovenskih lekarnarjev, gozdarskih in rudokopnih uradnikov, kako malo Slovencev v konzularni službi! Kakor vidite, je polja dovolj in če kje, velja tu geslo, katerega se držite: vsak res delaven in priden človek najde doma obilo in dobrega kruha.

Kar se pa tiče kraja, kjer hočete študirati, Vam pa kar naravnost pravimo: pojdite v Prago! Ne samo da je to najcenejše vlemesto v Avstriji, je tudi jedino mesto, kjer boste res lahko svobodno živeli! Ne bo se Vam bati, da bi Vas radi Vaše narodnosti kdo zasramoval. Pa še nekaj! V Pragi se bo odločil boj za slovensko vseučilišče. Za smotreno delo v tem pogledu pa je treba, da se v Pragi koncentrirajo kar največ slovenskih dijakov.

Bajk o težkočah češkega jezika in drugih sitnosti v Pragi ne bomo zavračali. Priporočamo še enkrat in prepričani smo, da se bodo vsi štajerski napredni akademiki, ki imajo trdno voljo, se učiti, delati, se izobraževati in kaj videti, našli meseca oktobra v zlati Pragi.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Slovenci!

V četrtilč se bliža dan 20. septembra, obletnica dneva, ko je tekla nedolžna slovenska kri! Ni ga Slovenca, kateri se ne bi spominjal z grozo in srdom tega dneva, ki mora ostati vsakemu izmed nas v nezbrisnem spominu! Ta dan so si izbrali spodnještajerski slovenski akademiki za svoj narodni praznik, katerega hočejo praznovati najlepše na ta način, da bodo hodili od hiše do hiše zavedali narodnjakov ter nabirali prispevke v narodne in kulturne namene slovenske: za »Družbo sv. Cirila in Metoda«, za dijaška podporna društva, za ljudske knjižnice itd.

Sprejmite prijazno nabiralce in nabirateljice! Oni ne nabirajo zase, temveč se žrtvujejo v korist trpečega svojega naroda. Naj ne manjka v Vašem okraju nobenega zavednega Slovenca, kateri ne bi prispeval po svojih močeh!

(Darovi se bodo objavili v časopisih!)

Vse one, katerim smo vposlali nabiralne pole za »IV. narodno zbirko«, prosimo, da se z veseljem lotijo pobiranja; upamo, da nam boste storili to uslugo! Če bi Vam pa na nobeden način ne bi bilo mogoče prevzeti posla, blagovolite, prosimo, izročiti nabiralno polo kak zanesljivi osebi! Nabrani denar nam vpošljite po priloženi položnici, ako mogoče do 1. oktobra tl., da lahko sklenemo račune!

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

tu in nikdo ne more trditi, da to ni bilo bolje, kot pohajkovati po mestu, hoditi za šolaricami, pisariti nesmiselna zaljubljena pisma etc., kar so delali drugi naši sošolci... Toda kakor je mladina nerazsodna in hitra, tako smo tudi mi zašli kmalu v ekstreme. Postali smo vsled čtiva, ki nikakor še ni bilo za nas, silno svobodomiseln. Tako daleč je prišlo naše svobodoljubje, da smo si ustanovili celo svojo vero. Spominjam se še natanko, kako se je utemeljevala ustanovitev iste: duhovščina dela le za svoj žep proti narodu, mi moramo delati za narod. Ustvarimo si torej novo vero: verujemo v bodočnost svojega naroda! Tako se je enoglasno ustanovila nova vera leta 1902. — Imeli smo svoje statute in svoja pravila, po katerih smo se strogo ravnali. Vsaki dan ob 4. popoldan, ko se je končal pouk, smo se shajali ter darovali slovenskemu narodu! Ta daritev je bila originalna! Vsak član »nove vere« je moral prinesiti s seboj dve škatli Ciril-Metodovih vžgalic; te so se potem odprle in vžgalice položile druga poleg druge okrog dolge mize. Ko je bilo to gotovo, se je na vseh štirih koncih mize prižgalo — puf! — in daritev je bila končana. Na ta način smo dajali dnevno po 40 vinarjev za vžgalice družbe sv. Cirila in Metoda.

Toda vključ našim nadam Ciril-Metodova družba vendar ni postala bogata od našega delovanja, kajti »nova vera« je prišla v roke hudim sovragom — našim profesorjem!... Kako je prišlo do tega, se ne vem več natanko spominjati, vem le to, da je bilo nekaj karcarjev in mnogo slabih redov iz pravosti!

Tako je končala druga šola s slabimi spričevali, a z novimi lepimi upi in načrti za prihodnje leto.

Klubove ljudske knjižnice in njih namen.

Naloga in namen dijaških počitniških organizacij je, buditi narodno zavest med prostim ljudstvom, paziti na to, da ono obdrži narodni čut in prepričanje v narodno eksponiranih krajih, varovati ljudsko maso pred germanskim življenjem, ki stoji noč in dan na straži, da bi ugrabil kako slovensko dušo in jo vrgel v janičarja, ki bi potem kruto dvignil svojo pest proti lasnemu rodnemu bratu.

Naš klub, zavedajoč se vedno in povsod te svoje naloge, je tekom kratkih let svojega obstanka vedno zvesto izvrševal to svojo nalogo. Največ je dosegel z ustanavljanjem ljudskih knjižnic. Vsako leto povprečno je odprl eno knjižnico ter jo daroval narodu. Prva ljudska knjižnica se je ustanovila v Gaberjih in šteje 246 knjig poučne in beletristične vsebine v vrednosti krog 500 K. Druga naša knjižnica je v Laškem trgu in šteje 177 knjig enake vsebine kakor prva, v vrednosti krog 300 K. Najnovejša in najlepša ljudska knjižnica je pač v Zidanem mostu, ki šteje 163 knjig, med temi najnovejše slovenske knjige, v vrednosti 385 K. Te številke jasno kažejo klubovo delo na polju prosvete. Ves denar, ki leži, seveda bogato obrestovan, v naših knjižnicah, je moral klub zbrati sam, ker knjige so povsod kupljene in ne darovane. Poslovne knjige naših knjižnic kažejo, da knjige ne ležijo samo v omarah, ampak da se pridno čitajo. S slastjo je seglo ljudstvo po knjigah, s slastjo jih prebira in upamo, da moralen uspeh ne bo izostal. S temi knjižnicami pa še nikakor nismo končali svojega dela; nasprotno, uvideli smo, da je naš narod potreben knjige, in sicer dobre knjige, ki je pisana v strogo narodnem duhu.

Še bomo ustanavljali knjižnice, mogoče še lepše, kakor so te. Z našimi knjižnicami pa hočemo tudi buditi poleg slovenske misli napredno misel. Ne le da vzgojimo narodno zavedno, ampak tudi prepričano napredno ljudstvo, to je naš cilj, ker vemo in vidimo, kako omahljivi so v narodnem pogledu klerikalci. Mogoče se bo slišalo s časom o napadih na naše knjižnice od različnih ljudi, katerim naše delo že sedaj ni dovolj. Mi se tega ne bomo ustrašili, ker ne bojimo se pri našem delu nikogar.

Želimo si pa, da bi nas pri našem delu napredno razumništvo še v naprej in še bolj podpiralo kakor dosedaj.

Narodno-obrambna enketa v Celju.

Lanskega leta pri narodno-obrambni enketi v Mariboru so sklenili spodnještajerski akademiki prirediti letošnjo enketo v Celju, da se tu pogovore o resnem narodnem delu. Predavanja so bila vseskozi vestno sestavljena in so nudila jasen vpogled v naš narodnostni položaj. Udeležba je bila prav lepa; kot pa navadno so tudi sedaj premnogi pozabili uporabiti ugodno priliko, se marsičesa potrebnega naučiti. Predavanja so bila sledeča: Miloš Stibler: »Zadružništvo in narodna obramba«; Ivan Prekoršek: »Spodnještajersko šolstvo«; Avgust Reisman: »Narodnostno vprašanje v slovenskih goricah«; A. Hren: »Zgornja dravska dolina s posebnim ozirom na marnberški okraj«; Vane Radej: »Državnozborna volitve«; Franc Hrašovec: »O ljudskem štetju vobče in posebno na Slovenskem.« Predavatelji so želi za svoj trud obilo zasluženega priznanja.

Kot kraj prihodnje narodno-obrambene enquete se je določil Ptuj.

Cela prireditve se je vršila pod pokroviteljstvom Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Koj v pričetku novega šolskega leta smo se sešli vsi stari prijatelji ter si prisegli tudi za letos zvestobo in solidarnost. Kljubovati hočemo vsem zaprekam in neprilikam, doseči hočemo cilj, izvojevati si moramo svobodo — taki in enaki navdušeni izreki so se slišali iz naših ust.

In šli smo na delo!

Z verstvom in politiko je težava, lotimo se literature! Čitali smo že mnogo — poskusimo enkrat pisati tudi mi!

Ustanovili smo si pisateljsko društvo in dijaško knjižnico. In kar čez noč se je pojavilo v našem razredu izredno veliko število pesnikov in pisateljev, ki so se sestajali vsako nedeljo po šolski maši in čitali svoje literarne izdelke pred izbranimi kritiki. Kar se je pohvalilo, to je bilo sprejeto v naš pisani literarni list »Vaje«, ki je izhajal po enkrat na mesec, kar se je zavrglo, to smo sežgali z desetimi škatljami družbinih vžgalic.

Ob sebi je umevno, da sem bil literat tudi jaz. Toda zadovoljil se nisem samo z dijaškim listom, ampak sem pošiljal že takrat svoje duševne proizvode v resne slov. časopise. Kot 13 leten fantič — tretješolec sem postal sotrudnik mladinskega lista »Zvonček«. Moj prvi prispevek je bila gledališka igra »Tate«. Tej so sledile skoraj v vsaki številki do l. 1908. povesti, črtice, igre, podučni spisi etc. Že v četrtili šoli sem postal sotrudnik najrazličnejših slov. listov: »Slov. Naroda«, »Domovine« etc. —

Pisal sem večinoma pod psevdonimom F. G. Hrašničan. —

Odslej smo ostali pri literaturi. Do osme šole smo ustanavljali skoraj vsako leto kak dijaški list, otvarjali smo dijaške knjižnice, ustanovili tambo-

Slavnost v Zidanemmostu dne 3. septembra 1911.

Po končani narodno-obrambni enketi so se po dali ob pol 1. popoldne spodnještajerski napredni akademiki k veliki ljudski slavnosti v Zidanem most, kjer jih je pričakovalo mnogo narodnega občinstva, na čelu jim naše požrtvovalne dame. — Slavnost se je pričela z otvoritvijo javne ljudske knjižnice »kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju.« V prostorni dvorani gostilne g. Juvančiča se je sešlo znatno število akademikov in rodoljubov iz Zidanega mosta. Predsednik kluba naprednih slovenskih akademikov, pravnik France Hrašovec je priredil knjižnico s krasnim nagovorom, v katerem je povdarjal pomen ljudskih knjižnic za napredek našega naroda ter izročil tretjo »klubovo« knjižnico v varstvo in oskrbo tamošnjih rodoljubov. — Zahvalil se mu je g. E. Vargazon v navdušenih besedah, in zagotavljal, da si bodo zidanmoški narodnjaki vedno v svesti zaklada, ki jim ga je preskrbel delavni klub. — Knjižnica je ena izmed najkrasnejših, kar jih je na Spod. Štajerskem, obsegajoča skoraj vsa za ljudske knjižnice primerna dela slov. slovstva in gotovo je, da bo obrodila oni sad, ki so ga nameravali doseči njeni ustanovitelji z ne malimi gmočnimi sredstvi! — Po tem oficijalnem delu se je pričela velika ljudska veselica pri »Radeškem mostu«. To je bila slavnost v pravem pomenu besede. Od blizu in daleč je prihitela naša narodno-zavedna inteligenca, v mnogobrojnem številu so bili zastopani: Radeče, Zidanemost, Celje, Laški trg, Hrastnik, Trbovlje, Sevnica, Krško, Brežice, Zagreb itd., sploh vse Posavje. — Na bajno okrašenem vrtu gosp. Petrinčiča, je nastalo takoj po prvih taktih celjske »Narodne godbe« pravcato vrvenje. V krasno okinčanih šotorih so prodajale naše prijazne in dražestne narodne dame, na čelu jim blagorodna gospa dr. Homanova, gospodične so v najkrajšem času razprodale številke za srečolov, šopke, šaljivo pošto itd. Kmalu je vladala na vsem slavnostnem prostoru prava veselico razpoloženje, vsakemu udeležencu se je čitalo z obraza, da je zadovoljen in vesel naš fakul izbornu uspehu prireditelji. Vrsto napitnic je odprl gospod dr. Homan ter nazdravil delovanju in pravemu narodnemu stremljenju naprednih slovenskih akademikov, spominjajoč se časa svojih akademskih študij in primerjajoč ono dobo z današnjo. Končal je z željo, da bi delovali vedno vztrajno po začrtanem cilju! — V imenu naprednih akademikov se mu je zahvalil za njegove prijateljske besede pravnik Vane Radej, ki je na kratko orisal gmočne razmere, posebno revnega praškega dijaštva in povdarjal važnost podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi, kateremu je namenjena današnja slavnost. Zahvalil se je obenem damskemu odboru, posebno gospe dr. Homanovi za požrtvovalno delovanje in prizadevanje za čim večji uspeh prireditve. — Gospa dr. Homanova se je odzvala v kratkih, a tembolj pristrskih besedah in zagotavljala akademike, da so narodne dame z največjim veseljem prevzele prireditev v svoje roke in to tem raje, ker se je šlo tukaj za uboge kruha potrebne slovenske visokošolce. — Navdušeni živio-klici so sledili njenim besedam, godba je zastavila in akademični pevski zbor je zapel »Buči, morje adrijansko...« — Nato se je nadaljevala nepristržna zabava, ples itd., godba je igrala neumorno, nastopal je pevski zbor, mladina se je živahno udeleževala plesa do rane jutranje ure. Prišel je čas ločitve, občinstvo se je odpravljalo s posameznimi vlaki, odšel je tudi radeški »Sokol«, ki se je polnoštevilno udeležil prireditve in razšli smo se v sladki zavesti!

raški in pevski zbor, sestajali se ob najrazličnejših prilikah k posebnim akademijam, tako na Prešernov god itd. —

V sedmi šoli sva prišla z Vanetom na izredno smelo idejo. Kaj, ko bi se dalo pritegniti vse svobodomiseln dijaštvo vseh slov. srednjih šol k skupnemu, solidarnemu prosvetnemu delovanju? To vprašanje se je porodilo v naju in šla sva na delo. Pisala sva na vse gimnazije, realke in učiteljske štajerske, kranjske in goriške dežele in kmalu sva imela na vsaki srednji šoli svojo organizacijo z enotnim programom. V počitnicah se je ustanovil celo tiskan dijaški list »Svoboda«, ki je bil glasilo osrednje organizacije v Celju. Radi tega lista sva morala iz osme šole v Celju izstopiti, ker se nama je grozilo z izključitvijo. Šla sva v Ljubljano, kjer je list izhajal dalje.

To gibanje je bilo začetek sedanje O. s. n. n. a. in povdarjam, da je prišla inicijativa za to iz Celja.

Po mnogih krizih in težavah smo prišli večinoma vsi nekdanji reformatorji do akademične svobode — in danes gledam dosti teh svojih prijateljev kot najagilnejše delavce v »Klubu napr. slov. akademikov v Celju«. Njim v spomin in nargščaju v premišljevanje in študij — nikakor popolno posnemanje — sem napisal te spomine, a tudi sebi v tolažbo in vzpodbudo za bodočnost!

Slovenci! Darujte za dijaška podporna društva v Pragi, na Dunaju in v Gradcu.

priporoča svoje veliko za-
logo doma žgane slivovke,
trpinovca, brinovca, vin-
skega žganja i. domačega
koniaka.

Fr. Confidenti,

trgovina z mešanim
blagom in gostilna

Zavodna pri Celju.

Na debelo.

Na drobno.

Prca & Kramar

Celje, Graška in Krožna ulica.

Trgovina galanterijskega, norimberškega in
modnega blaga

kakor: srajce, ovratniki, kravate, naram-
nice in nogavice. Vsakovrstni predpasniki,
pasovi, rokavice, čevlji in dokolenice. ::
Dežniki, palice, otroški vozički, nagrobni
venci in igrače. Pletene korbice za poto-
vanje, ročna dela in papir itd. 4-4

Veletrgovina s papirjem

Tovarniška zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih
potrebščin. — Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank, risalnih
skladov ter vseh tiskovin za urade.

Na debelo.

Na drobno.

Goričar & Leskovšek

Celje, Graška cesta št. 7.

33 50-35

Zvezna trgovina

(Goričar & Leskovšek)

Celje, Rotovška ulica št. 2.

Hotel pri belem volu Josip Stelzer, gostilničar.

Avstrijske poštne hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

Ogrske poštne hranilnice račun št. 26.283.

Lastni dom

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

25 51-37

sprejema hranilne vloge od
vsakega, je član zadruga ali ne
in jih obrestuje po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi
se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga sama in ga ne odteguje vlagateljem.

pet od sto (5%)

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzojavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

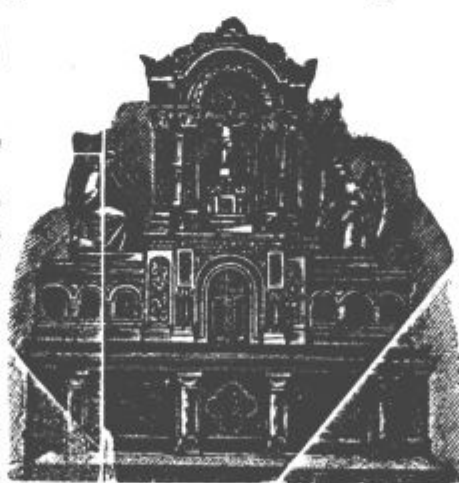
53 12-10

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnimi
*** obratom. ***

izvrševanje vseh stavbe-
nih deli kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamnov in
*** cementa. ***

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižal, kropilnih in krstnih
*** kamnov itd. ***

Brušenje, poliranje in
struganje kamna s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobni spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
*** (rakov). ***

Tlakovanje cerkva, dveran
in hodnikov s šamotnim ali
*** cementnim tlakom. ***

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, nede-
*** lavanje napisov v iste. ***

Zvezna tiskarna v Celju.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno v led pomankanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike, je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta št. 3. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

